

ÖSTERÅKERS HEMBYGDS- OCH FORNMINNESFÖRENING

Verksamhetsberättelse för 2023

Föreningen

Österåkers hembygds- och fornminnesförening har till ändamål att väcka och bevara intresset för hembygdens skönhetsvärden, att skydda dess natur och kultur samt verka för att bygdens minnesmärken och övriga kulturvärden bevaras. Föreningen hade vid verksamhetsårets slut 741 medlemmar.

Medlemsmöten

Årsmötet

Årsmötet hölls den 13 april. Antalet deltagare var 35.

Höstmötet

Höstmötet genomfördes söndagen den 19 november 2023, med 34 närvarande medlemmar. Efter förhandlingarna höll Anita Sundborger ett livfullt föredrag om Wira.

Styrelsen

Styrelsens sammansättning

Ordförande: Ingela Gardner, Ledamöter: Lars Valentin, Björn Pålhammar, Marie-Louise Brännfors, Jan Skaring, Michael Bågstam, Roger Persson och Kerstin Nilsson. En ledamot avgick under året.

Styrelsemöten

Styrelsen har under året haft 10 ordinarie och 1 konstituerande protokollförda möten.

Ekonomi

Föreningens ekonomi redovisas i bifogade resultat- och balansräkning. Medlemsavgifterna sänktes till 350 kr resp. 250 kr. Rabatterat medlemskap på 100 kr första året.

Verksamhet

Arbetsgrupper

Merparten av arbetet i föreningen bedrivs i arbetsgrupper och som projekt. Här följer rapporter från aktiva arbetsgrupper:

Vem vet mest om Österåker

I VVM-gruppen ingår Christina Bylund, Sven Stahre, Sven Hugosson, Per Lindberg, Irene Hedenstedt, Ingemar Jansson, Björn Pålhammar, Lars Valentin, Anita Sundborger och Irma Hägerstedt, sammankallande.

VVM-gruppen har varit verksam i mer än 12 år och nått många skolelever i årskurserna 3 och 4. En klass från Åkerstorp och två klasser från Margretelund deltog i finalen som ägde rum i Berga teater. Därutöver har visning skett av Roslagskulla kyrka och museet och smedjorna för en skolklass i Roslagskulla och även VVM-gruppen har fått en visning av Roslagskulla kyrka. Tyvärr har skolorna visat ett allt svagare intresse kanske på grund av att VVM-verksamheten kolliderar tidsmässigt med 3:ornas nationella prov. Gruppen har därför beslutat att pausa den uppsökande verksamheten under våren 2024 och har i stället bollat över initiativet till skolorna. Materialet kommer att finnas kvar på föreningens hemsida och är fritt att använda.

Intresserade kan ta kontakt med föreningen per telefon eller mail och det är möjligt att boka aktiviteter från föreningen. En mindre avgift tas i så fall ut.

Torpgruppen

Torpgruppen består av Lars Forsling, sammankallande och Christer Rindeblad med stöd av Sven Jönsson

Torpgruppen ansvarar för inventering av dagsverkstorp i kommunen. Gruppen har arbetat med att färdigställa material för att komplettera gjorda inventeringar. Carl-Göran Backgårds bortgång under våren har dock försvårat arbetet i gruppen och planerade torpvandringar kom inte till stånd. Sven har skrivit ner rutiner för hur arbetet med torpinventeringen ska gå till och hur materialet ska läggas upp och visas för föreningen och för bl.a bibliotek, skola och torpägare.

Byggnadsvårdsgruppen

Gruppen består av Lennart Johansson, Jan Engman, Britt-Marie Eriksson, Christian Risberg, Ann-Christin Nyberg, Lars Granström, Ingemar Jansson och Ann Granström, Jan Olsson, Stefan Olsson, Eddy Ekström och Björn Pålhammar, sammankallande.

Byggruppen har till uppgift att bevara föreningens byggnader i gott skick. Den största delen av arbetet har varit att måla husen i Ekbacken. Vita huset har fått ny röd färg och fönster och vindskivor samt fönsterluckorna har målats vita. Även Båtsmanstorpet har fått ny rödfärg. Fattighuset har fått innertaken i "storköket" och finrummet ommålade. Bikupan har fått nya hyresgäster och producerat honung.

Gruppen har hållit Stenhagens handel och Fattighuset öppna första söndagen i varje månad, utom i augusti. Antalet besökare har uppgått till ca 300. Det traditionella jultåget ställdes upp i Stenhagens handel med den längsta tågbanan hittills. Det gick att följa hela uppbyggnaden av tågbanan på föreningens hemsida tack vare Jessicas kontinuerliga uppdateringar.

För att hinna med allt detta arbetar gruppen på tisdagar och fredagar mellan 8 – 13 hela året om med undantag för semestertiden. Därutöver bistår gruppen kommunen vid Valborgs- och Midsommarfirandet.

Arkivgruppen

I arkivgruppen ingår Harriet Kvist, Annika Hölcke och Lars Valentin, sammankallande

Gruppen har fortsatt att arbeta med att inventera, kategorisera, ordna och förteckna föreningens arkiv. Materialet består av protokoll, verksamhetsberättelser, ekonomiskt underlag som bokföring och verifikationer, medlemsmatriklar och korrespondens.

Under 2023 har gruppen träffats var tredje vecka, 1-2 timmar, i föreningens arkiv i källaren under Österåkers Gymnasium.

Under året har färdigställt register för nästan alla dokument som finns i arkivet färdigställts.

Evenemangsgruppen

Gruppen består av Margareta Sjögren, Thea Nilsson, Irene och Bo Hedenstedt, Bibbi Olsson samt Marie-Louise Brännfors, sammankallande

Evenemangsgruppen ansvarar bl.a för servering i anslutning till större arrangemang i Ekbacken. Det gäller Valborg, Sveriges Nationaldag, Midsommarafton och Kanalens dag.

På Valborg medverkade även Åkersberga kammarkör som sjöng in våren och Ingela Gardner vårtalade. Byggruppen ansvarade för att tända, vakta och släcka brasan

På Sveriges Nationaldag ansvarade gruppen även för Öppet hus i Vita huset. På dansbanan hälsades nya svenska medborgare välkomna till kommunen.

Dagen före midsommarafton bistod byggruppen kommunen med att bla resa majstången och hjälpa till med alla utemöbler.

Midsommarafton firades traditionsenligt med start kl 1300. Utöver dans och sång höll gruppen i gång serveringen.

På Kanalens dag i Ekbacken ansvarade gruppens medlemmar för serveringen.

Brevduvorna

I gruppen ingår Erik Lilja, Florence och Erik Frenne, Lars och Ann Granström, Jörgen och Hanna Åkerblom, Gunnar Löfgren, Gunilla och Jan-Olof Olsson, Michael Bågstam, Katrin Lindroth, Vidar Eriksson, Marie-Louise Haegermark Eriksson, Jessica Boll, Maggan och Sven Jönsson, Thea Nilsson, Tommy Ramström, Åsa Fjäder och Sonja Almsätter, sammankallande.

Föreningens medlemsutskick går dels med post dels med hjälp av brevduvor. Varje utskick omfattar ca 670 försändelser. Med stigande portokostnader är vi glada och tacksamma att vi har våra Brevduvorna som först hjälper till med att stoppa materialet i kuverten och sen promenerar ut i sitt närområde och stoppar i brevlådorna. Brevduvorna delar ut drygt hälften av alla försändelser!

Fotogruppen

Fotogruppen består f.n. enbart av fotoarkiv-ansvarige Lars Valentin. Arbetet med fotoarkivet har varit minst sagt blygsamt, främst p.g.a. resursbrist.

Skolmuseet

Skolmuseet firade sitt 30-årsjubileum i anslutning till Kristi Himmelfärdshelgen. Antalet besökare uppgick under året till 244 personer. Det var färre än året innan sannolikt beroende på att Österåkers kommun genomförde en brandsyn under våren. Då konstaterades att ingen utrymningsväg finns från den övre våningen där skolmuseet ligger och i avvaktan på att en utrymningsväg görs i ordning får bara grupper om 5 personer tas emot samtidigt. Det har gjort att skolklasser som utgör en stor del av besökarna inte kan tas emot på samma sätt som tidigare. Vi hoppas att utrymningsvägen snabbt ska komma till stånd så skolverksamheten kan återupptas i full utsträckning.

Tack vare våra museivärdar, de flesta f.d. lärare kan skolmuseet hålla öppet första och tredje söndagen i månaden kl. 12 – 15, med start en bit in i januari. Skolklasser har tagits emot av våra två guider, utklädda till "gammaldags" lärare, vilket uppskattats mycket. Skolvärdar har varit Susanne Annerdal, Anita Eneroth, Margareta Fyrö, Gun Herbert, Vera Honiball, Anne Horntvedt, Lena Högländer, Maj Rosberg, Barbro Ubbe, Ingun Winter och Iréne Hedenstedt, sammankallande.

Kanslifunktionen

Kansliet/kontoret har under året genomfört sedvanliga kansliuppgifter. Därutöver ansvarar kansliet för bokningar och visningar av Vita huset och utlämning av nyckel. Kansliet har också ansvarat för uppdatering av medlemsregistret och utskick till medlemmarna. Allt som allt ett mycket omfattande arbete som utförts av Sonja Almsätter och Liz Blomgren.

Medlemstidningen

Ett 4-sidigt nummer av medlemstidningen Milstolpen, med artiklar och reportage från verksamheten har skickats ut vid tre tillfällen. Ett komplement till medlemsbladet är KRYPTO, ett slags korsord som medföljer varje utskick. Det skapas oftast utifrån äldre foton från vårt bildarkiv. Tre rätt ifyllda kryptolösningar dras och varje vinna får ett bokpris, som oftast delas ut personligen via ett hembesök. Avlägsna vinnare får priset per post. Ansvarig är Lars Valentin.

Webbplatsen

ÖHF:s webbplats sköts av webmaster Lars Valentin.

Under året har webbplatsen www.milstolpen.org skötts löpande där nyheter lagts ut (och tagits bort) efter aktualitet.

Webbplatsen drivs som en undersida till hembygd.se, Sveriges hembygdsförbunds webbmaskineri där vi har adressen www.hembygd.se/osteraker. Adressen milstolpen.org används av hävd och pekars alltså tekniskt över till nyss nämnda adress.

Facebook

Föreningens facebookside sköts av Jessica Boll.

Kalendern

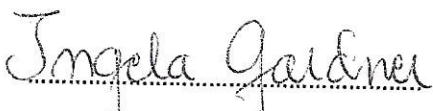
Sedan 2004 framställs årligen en kalender med bildmotiv från närområdet. Arbetet innebär en hel sökande efter intressanta bilder och sedan research för att få fram fakta kring bilderna. Kontakt tas med drygt 30 företag för att sälja annonsplatser i kalendern. Verksamheten genererar goodwill och skänker glädje och inspiration om hembygden. Ansvarig är Hans Rockberg

Medlemskap

Föreningen har under året varit medlem av Sveriges respektive Stockholms Läns Hembygdsförbund, Arbetsgruppen Långhundraleden, Föreningen Skärgårdsmuseer, Föreningsarkiven i Stockholms län Kollektivt kulturarv hos Stockholms Läns Museum samt Rådet för lokal utveckling i Stockholms län (Länsbygderådet).

Styrelsen framför ett varmt tack till alla som genom frivilligt arbete, och på andra sätt, bidragit till föreningens bästa under 2023.

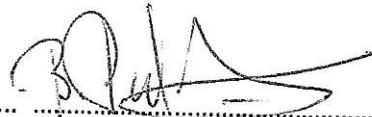
Åkersberga den 12 mars 2024

Ingela Gardner

Lars Odlen

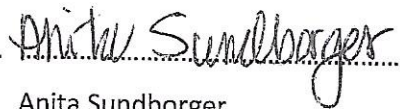
Björn Pålhammar

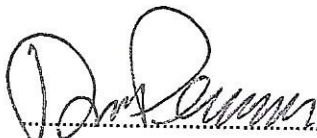
Marie-Louise Brännfors

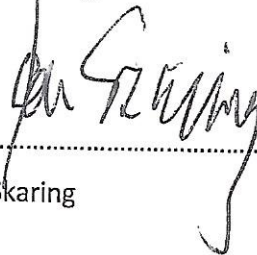
Per Lindberg

Anita Sundborger

Roger Persson

Jan Skaring